

sunt autem signa practica, seu efficiunt id quod significant, id est suum terminum.

Inst. Causa ut agat debet existere; si ergo causa relativa suo constituitur termino et effectu, hic debet existere antequam fiat.

Resp. Dist. *conseq.* Debet existere *physice*, antequam fiat; nego, Debet existere *moraliter*, seu ut significatus, et *potens significari; conc. conseq.*

CAPUT IV.

De Necessitate Baptismi.

ARTICULUS I.

De Baptismo fluminis.

THESIS XI.

Excepto casu martyrii, Baptismus est necessarius necessitate medii: adultis, nempe in re, vel in voto; parvulis autem in re.

61. *Nota.* 1.º Dicimus, excepto casu martyrii; nam quae sint martyrii privilegia, postea dicendum.

II.º Necessitas medii a praecepti necessitate in eo differt; quod illa profuat ex hoc, quod finis indigeat medio, seu via, ut possit adipisci, et unum tantum sit hoc medium, unica via: sic lux est ad videndum necessaria. Necessitas praecepti in eo tantum nititur, quod res aliqua sit sub gravi mandata, et nequit, consequenter, culpabiliter omitti, sine detrimento salutis. Unde ex simplici et sola absentia rei necessariae *tamquam medii*, impeditur finis, seu salus: e contra, non ex simplici absentia, sed ex culpabili carentia rei necessariae *tamquam praeceptae*, amittitur salus.

III.º Necessitatem Baptismi, post Wicleffum, negarunt non pauci protestantes, cum Zwinglio, Bucero, Calvino, etc. Aliqui autem catholici, cum Gersone et Cajetano, existimarunt, infantes posse, per votum Baptismi a parentibus habitum, assequi salutem; quod communiter ut doctrinae fidei dissonum rejicitur, et Pius V. mandavit talem opinionationem a Commentariis Cajetani expungi.

62. Prob. thesis 1.º Concil. Milevit. et Conc. Carthag., ab Ecclesia approbata, decreverunt: can. 2. «Quicumque parvulus recentes ab uteris matrum baptizandos negat... anath. sit.» Et in can. 3. «Nam cum Dominus dicat, *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu S., non intrabit in regnum coelorum*; quis catholicus dubitet participem fieri diaboli eum, qui cohaeres esse non meruit Christi?» Id quoque confirmavit Tridentinum (1): «Propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apostolorum, etiam parvuli qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere poterunt ideo in remissionem peccatorum veraciter baptizantur... *Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua*» etc. Et iterum (2): «Translatio ab eo statu, in quo homo nascitur filius primi Adae in statum gratiae et adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Jesum Christum... sine lavacro regenerationis, aut ejus voto, fieri non potest, sicut scriptum est: *Nisi quis renatus fuerit*» etc.

2.º Dominus absolute dixit: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu S., non potest introire in regnum Dei* (3).

63. 3.º Ex SS. Patribus nonnullos exhibebimus. Irenaeus (4): «Omnes venit per semetipsum salvare: omnes, inquam, qui per ipsum renascuntur in Deum, infantes, et parvulos, et pueros, et juvenes, et seniores.» Tertullianus (5): «Nos pisciculi, secundum *ysa* nostrum, Jesum Christum, in aqua nascimur, nec aliter quam in aqua permanendo salvi sumus, Ita Quintilla monstruosissima... optime norat pisciculos necare, de aqua auferens.» S. Cyrillus Hieros. (6): «Neque si quis etiam virtutum operibus instructus, signaculum per aquam non recipiat, ille coelorum regnum ingressurus est. Audax videatur haec oratio, sed non mea: Jesus est qui hanc sententiam tulit.» Et iterum: «Si quis Baptisma non recipiat, salutem non habet; solis martyribus exceptis.» S. Ambrosius (7): «*Nisi quis renatus fuerit*... Utique nullum excipit, non infantem, non aliqua praeventum necessitate.» Et iterum (n. 79): «Nemo ascendit in regnum coelorum nisi per Baptismum.» S. Hieronymus (8): «Generatio spiritalis lavacro indiget salutari: *nullus enim mundus a corde, nec si unius quidem diei fuerit vita ejus*.» S. Augustinus (9): «Quisquis dixerit, quod in Christo vivificabuntur etiam parvuli, qui sine Sacramenti ejus participatione de vita exeunt, hic profecto et contra apostolicam praedicationem venit, et totam condemnat Ecclesiam, ubi propterea eum baptizandis parvulis festinatur et

(1) Sess. V, can. 4.—(2) Sess. VI, c. 4.—(3) Joan III 5.—(4) L. 2, c. 22, n. 4. (5) De Bapt. c. 1.—(6) Catech. 3, n. 4, 10.—(7) L. 2, de Abrah. c. II, n. 84.—(8) In Ezech. c. 16, 3.—(9) Ep. 28 ad Hier.

»curritur, quia sine dubio creditur, aliter eos in Christo vivificari »omnino non posse.»

64. 4.º Ratio a priori est divina Providentia, quae definit, ut Christus, *secundus* Adam (1), vivificaret spiritu gratiae; quemadmodum *primus* Adam omnes occiderat infectione peccati. Non autem infecit primus homo, nisi eos qui carne ab eo generantur: cum ergo Baptismus sit sacramentum *regenerationis* in Christo, oportuit ut non nisi illi spiritum gratiae susciperent, qui Baptismo regenerantur. Proinde, institente Christo Baptismus, ut sacramentum regenerationis, inde consequbatur necessitas hujusce *medii* ad salutem assequendam: non possumus enim, nisi in Christo salvari. Hoc proposuit argumentum Synodus Tridentina (2): «Ideo in remissionem peccatorum veraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. *Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei.*»

65. Obj. 1.º S. Cyprianus, cum caeteris africanis episcopis, putabat invalidum esse Baptismus haeticorum: neque tamen Papam Stephanum et alios damnabat, qui volebant haeticos rebaptizare; ajebatque; suam quisque retineat sententiam et consuetudinem; ergo censebat non esse necessarium Baptismus.

Resp. Non semel apertissime docet Cyprianus, necessarium esse ad salutem Baptismus: praeter verba in thesi posita, in Epist. ad Fidum (ep. 59), reprobatur differri infantibus Baptismus usque ad diem octavam nativitatis; quia, ait; «Quantum in nobis est, »si fieri potest, nulla anima peragenda est.» Propterea, non approbasse, sed tolerasse dicendum est Stephanum et alios qui rebaptizare haeticos volebant: iis autem invalide baptizatis, Baptismus in voto ad salutem valere Cyprianus judicare potuit.

Obj. 2.º Viri insignes in antiqua Ecclesia usque ad mortem, vel senectam, vel plurimos saltem annos Baptismus differebant; ergo non credebatur necessarius ad salutem.

Resp. Permitto *ant.* et nego laudatam a SS. Patribus ejusmodi praxim: proinde, qui absque congrua et peculiari ratione differebant Baptismus, saltem propter salutis periculum, culpae immunes dici nequeunt.

66. Obj. 3.º Apostolus, sanctos nasci filios, si saltem unus ex parentibus fidelis existat, docet (3); ergo illis Baptismus non est necessarius.

Resp. Huic difficultati respondit Hieronymus, interrogante

(1) 1 Cor. XV, 45.—(2) Sess. V, c. 4.—(3) 1 Cor. VII, 14.

Paulino (1): «Quomodo sancti sunt, qui de fidelibus, id est, baptizatis nascuntur: quum sine dono gratiae postea acceptae et custoditae, salvi esse non possint? Cui Hieronymus: «De secundo problemate tuo, Tertullianus disseruit, asserens; »sanctos dici fidelium filios, quod quasi candidati sint fidei, et nullius idololatriae sordibus polluantur. Simulque considera, quod »et vasa sacra in tabernaculo legimus, et cetera quae ad ritum caeremoniarum pertinent: quum atque sancta esse non possint, nisi »ea quae sentiunt et venerantur Deum.» Unde de sanctitate quadam relativa, seu analogica, locutus est Apostolus.

Obj. 4.º Praeter Baptismus, sufficit martyrium ad salutem: sed si duo ad salutem sufficiunt media, nullum eorum est necessarium medium: ergo.

Resp. Nego *conseq.* Non enim sequitur necessarium non esse, seculo martyrio, Baptismus, uti in thesi dicitur: sed, supposito martyrio, non requiri hoc sacramentum tanquam medium; quod fatemur.

67. Obj. 5.º Non minus opus est voto Baptismatis ad salutem, quam voto omnia Dei mandata custodiendi: qui enim Deum super omnia amat, aequali affectu omne divinum amplectitur mandatum. Ergo Baptismus non est majoris necessitatis quam singula Dei mandata.

Resp. Nego *maj.* Nam mandatum servandum tantum ubi ejus ommissio sit culpabilis, ideoque est necessitas contingens et *subjectiva*. E contra Baptismus adhibendus, etiam cum ommissio sit absque culpa, ideoque est objective necessarius: unde non tantum ut vitetur culpa voto amplectendus Baptismus, seu ut removens prohibens; sed etiam ut salutis via, seu ut dans salutem.

Obj. 6.º Saepe nequeunt infantes Baptismo regenerari, vel defectu aquae, vel in materno utero morientes; non quia nolint eos parentes baptizare, ait Augustinus (2), sed quia non vult Deus. Ergo non vult Deus omnium salutem, vel non est necessarius Baptismus.

Resp. Dist. Augustini sententiam: quia non vult Deus neque voluntate sufficiente; nego, non vult Deus voluntate undequaque efficaci; conc. Posset sane Dei potentia omnia removere obstacula Baptismi; et hoc non vult semper. Quia vero statuit divina Providentia infantes, tum quoad esse naturale, tum quoad elevationem supernaturalem, perficere, cooperantibus causis liberis; has deficere aliquando permittit, et infantes non baptizari. Credendum proinde est nullum perire infantem ex sola Dei voluntate; sed ex

(1) Ep. 85.—(2) De *dono Perseu*, c. 12, n. 31.

libero aliquo defectu aliarum causarum, proximo vel remoto, aperto vel occulto, positivo vel negativo.

SCHOLION

68. I.^o Etiam necessitate praecepti necessarius est Baptismus. Nam absolutam Dei voluntatem et strictam obligationem indicant illa verba Domini: «*Nisi quis renatus fuerit...*» Deinde Ecclesia, ex illis Christi verbis: «*Nisi manducaveritis carnem Filii Hominis... non habebitis vitam in vobis* (1); intellexit praeceptum Communionis: ergo a pari.

Tandem ex praecepto naturali charitatis obligamur ad nostram salutem aeternam assequendam: ergo et ad media necessaria, quae est Baptismus.

Unde deduces, non solum praecepto divino naturali charitatis, ut, nempe, salutem aeternam assequamur; sed etiam divino praecepto positivo ad Baptismum obligamur. Quod elucet etiam ex eo, quod Apostoli omnes indifferenter baptizabant, etiam iudaeos qui ante Baptismi promulgationem in Lege Moysis et circumcisionis fuerant ad Dei populum aggregati et justificati; imo Cornelium, qui *vir dicitur religiosus, timens Deum, et justus*, quique susceperat Spiritum cum omni domo sua, tamen cum suis baptizandum esse, iudicavit S. Petrus.

69. II. Nonnulli cum Cajetano sentiunt obligare etiam praeceptum ecclesiasticum ad Baptismi susceptionem. Verius tamen docent alii cum Suarezio et Vazquezio, directe mandata Ecclesia non obligare eos qui membra adhuc Ecclesiae non sunt: potest tamen declarare praeceptum divinum circa tempus vel circumstantias, in quibus ad Baptismum homines obligantur. Primum patet ex Trident., Sess. XIV, cap. 2. «Ecclesia in »neminem iudicium exercet, qui non prius in ipsam per Baptismi »januam fuerit ingressus: quid enim mihi (inquit Apostolus) »*de iis, qui foris sunt, iudicaverit?*» (1 Cor. V, 12).

70. III. Quando autem praecepta haec obligare coeperint, et subdi homines necessitati Baptismi, non est unquam definitum. Nonnulli (2) putarunt ex eo tempore fuisse necessarium, quo dixit Dominus (Joan. III): «*Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu S...* etc.» Communis autem sententia tenet ante Christi mortem et Veteris Testamenti abrogationem non fuisse Baptismum necessarium. Unde Vazquez (3) in ipsa morte Christi

(1) Joan. VI, 54.—(2) Hanc sentent. non esse probabilem, ait Suarez (L. 10, de Leg. c. 4).—(3) Haec opinio mihi nullo modo probari potest. (Ibid.)

vigorem habuisse Baptismi legem censet. *Catechismus Conc. Trid.* docet legem Baptismi ex tunc obligasse, cum Dominus post Resurrectionem dixit Apostolis: *Evangelio docete omnes gentes, baptizantes eos in Nomine Patris et Filii et Sp. Sancti.*

Plures AA. cum Suarezio docent tunc coepisse Baptismi necessitatem, cum mandatum illud, Apostolis indictum, promulgatum die Pentecostes fuit: quam promulgationem, ad obligationem in mundum universum inducendam, fuisse sufficientem, asserit Coninch; Suarez vero ait, coepisse obligationem in unaquaque Provincia, cum in ea fuit Evangelium sufficienter promulgatum.

ARTICULUS II.

De Baptismo flaminis.

THESIS XII

Baptismus flaminis, id est, actus perfectae contritionis vel charitatis, quatenus Baptismatis votum continet, sufficit ad justificationem assequendam, et vitam aeternam.

71. Nota 1.º Diximus in thesi praecedenti, in re, vel in voto necessarium esse Baptisma: votum ergo ejusmodi, seu desiderium, ejusque sufficientiam hic ostendimus. Non defuerunt enim haeretici, praesertim inter jansenistas, virtutem hanc charitatis et contritionis negantes: thesis tamen est omnino certa et catholica.

II. Cum dicimus sufficere ad vitam aeternam, intelligendum, nisi quis gravi negligentia susceptionem omittat Baptismi: hoc enim peccatum amissionem gratiae, et consequenter, vitae aeternae necessario induceret.

III. Baptismus flaminis neque characterem, neque remissionem omnium poenarum causat, et in hoc a vero Baptismo differt.

72. Prob. 1.º Ex Trident. in Sess. VI, c. 4. (Thesi praecedenti n. 62) Votum enim Baptismi sufficit: atqui in charitate votum ejusmodi habetur, cum diligitur Deus super omnia, ideoque subjiciatur voluntas omnibus divinis mandatis. Item, in Sess. XIV, cap. 4, docet, contritionem charitate perfectam, *hominem Deo reconciliare.*

2.º Christus D. dixit (1): *Qui diligit me, diligetur a Patre meo.*

(1) Joan. XIV, 21.

Petrus quoque ait (1): *Charitas operit multitudinem peccatorum.*

3.º Innocentius III (2) dixit de quodam presbytero non baptizato: «Quia in sanctae matris Ecclesiae fide et Christi nominis confessione perseveravit, ab originali peccato solutum, et coelestis patriae gaudium esse adeptum asserimus incunctanter.» Pius V et Gregor. XIII oppositam Baji doctrinam damnarunt: ex gr. Propos. 31. «Charitas perfecta et sincera tam in catechumenis, quam in poenitentibus potest esse sine remissione peccatorum.»

73. 4.º S. Ambrosius (3) ait de imperatore Valentiniano: «Audio vos dolere, quod non acceperit sacramenta Baptismatis... Non habet ergo gratiam, quam desideravit? Non habet quam poposci? Certe quia poposcit, accepit... Quod si (martyres) suo abluuntur sanguine, et hunc sua pietas abluit et voluntas.» Augustinus saepe hoc edocuit; sic (4): «Invenio non tantum passionem pro nomine Christi id, quod ex Baptismo deerat, posse supplere; sed etiam fidem, conversionemque cordis, si forte ad celebrandum mysterium Baptismi in angustiis temporum succurri non potest.»

74. Obj. 1.º Augustinus (5) ait: «Nemo fit membrum Christi, nisi aut Baptismate in Christo, aut morte pro Christo.»

Resp. Quoad parvulos, de quibus agit S. Doctor; conc. Quoad adultos; subd. Nisi Baptismate in re suscepto; nego. In re vel in voto accepto; conc.

Inst. Ipse Augustinus (6): «Sanctificatio catechumeni, si non fuerit baptizatus, non ei valet ad intrandum ad regnum caelorum, aut ad peccatorum remissionem.»

Resp. Dist. Sanctificatio catechumeni, quae orationibus aliisque caeremoniis, quibus disponitur ad Baptismum, perficitur, non ei valet, etc. conc. Sanctificatio proprie dicta; subd. Si Baptismum negligat culpabiliter; conc. Aliter; nego.

Obj. 2.º Contritio perfecta, vi sui motivi, non plus continet votum Baptismi, quam aliorum praeceptorum: ergo non plus quam alia praecepta est necessarius in voto Baptismus.

Resp. Dist. *ant.* Non plus continet, nec alia ratione; nego *ant.* Non plus, sed alia continet ratione; concedo. Scilicet; contritio ita continet votum Baptismi, ut tale votum habeat rationem medii ad salutem, quatenus per illud ordinatur contritus ad renascendum in Christo. Votum autem aliorum praeceptorum, eatenus continetur in contritione perfecta, quatenus haec omnem excludit inordinatum affectum.

(1) I Petr. IV, 8.—(2) Cap. *Apostolicam Extr. de Presbyt. non bapt.*—(3) *Orat. de obitu Valentin.*—(4) L. 4 de *Bapt.* c. 22.—(5) *De Anim. et ejus orig.* c. 9.—(6) *De peccat. meritis*, l. 2, c. 26.

SCHOLION

75. Utrum votum Baptismi debeat explicite concipi, quaeri potest. Nonnulli AA. affirmant; communius tamen ceteri negant; nam cum motivum charitatis adeo excellens sit, sufficienter ordinat ad quaevis media necessaria ad salutem, licet de his expressa non existat cogitatio.

ARTICULUS III.

De Baptismo sanguinis, seu martyrio.

THESIS XIII.

Quoad plenam justificationem, poenae remissionem, et gloriae assecutionem idem praestat martyrium, seu Baptismus sanguinis, quod Baptismus aquae, tum pro adultis, tum pro parvulis.

76. Nota 1.º Quoad utramque partem, est certa et catholica doctrina; evidentior quidem quoad martyrium adultorum: quoad parvulos autem ita certa, ut non possit sine temeritate negari, ait Suarez.

II.º Martyrium est passio mortis, vel saltem passio natura sua letalis, pro fide Christi perpessa vel alia christiana virtute. Ita definiunt communiter AA. In adultis autem requiritur quoque voluntaria passionis acceptatio; ideoque duplicem actum, externum et internum, qui ad virtutem fortitudinis pertinet, martyrium adultorum postulat.

III. Non tantum passionem mortis in odium fidei illatam esse martyrium, sed etiam propter aliam virtutem, patet ex mente Ecclesiae. Sic S. Thomas Cantuariensis ob defensionem libertatis Ecclesiae occisus; S. Joan. Nepomucenus, ob fidelitatem sacramentalis silentii, et innumerae SS. Virgines ob servatam castitatem, inter martyres venerantur.

IV. Non praebet martyrium omnes Baptismi effectus, puta characterem, ad Ecclesiam visibilem aggregationem, et ad sacramenta suscipienda aptitudinem.

77. I. pars. prob. 1.º Christus D. dixit (1): *Omnis qui conflebitur*

(1) Matth. X, 32; Marc. VIII, 35.

me coram hominibus, confitebor et ego eum coram Patre meo. Et alibi: Qui perdidit animam suam propter me et Evangelium, salvam faciet eam.

2.º Ecclesia omnes martyres, qui propter Christum vitam traderunt, licet baptizati non essent, uti sanctos coluit, protectores apud Deum habuit, noluitque unquam pro eis preces et suffragia offerre. Unde Innocentius III (1) ait: «Injuriam facit martyri, qui orat pro martyre.

78. 3.º Tertullianus (2) vocat martyrium secundam infinctionem, seu Baptismum. Et alibi: «Est quidem nobis etiam secundum lavacrum, sanguinis, scilicet: hic est Baptismus, qui lavacrum et non acceptum repraesentat, et perditum reddit.» (l. de Bapt. c. 16.) S. Cyprianus (3): «Hoc est Baptisma (martyrium) in gratia majus, in potestate sublimius, in honore pretiosius.» Item, ait: «Martyrem peccata omnia passione purgare.» Vide supra (Thes. XI.) S. Cyrilli Hieros. sententiam. S. Basiliius (4): «Sunt nonnulli qui... mortem pro Christo perpessi, nihil symbolis, quae sunt in aqua, opus habuerunt ad salutem, nimirum proprio sanguine baptizati.» S. Augustinus (5): «Quicumque... pro Christi confessione moriuntur, tantum eis valet ad dimittenda peccata, quantum si abluerentur sacro fonte Baptismatis.» Id autem probat laudatis S. Scripturae testimoniis et adjicit: «Quid enim pretiosius quam mors, per quam fit ut etiam delicta omnia dimittantur, et merita cumulatius augeantur?»

79. II. Pars prob. 1.º Generatim dixit Christus (6): Qui perdidit animam suam propter me, inveniet eam. Si ergo infantes perdant pro Christo vitam salvabuntur.

2.º Ex sensu Ecclesiae infantes etiam martyres colentis.

80. 3.º S. Irenaeus (7) de Innocentibus ait: «Bene sortiti illo tempore nasci, ut eos praemitteret in suum regnum, ipse infans cum esset, infantes hominum martyres parans, propter Christum... in civitate David interfectos.» Origenes quoque (8): «Horum (Innocentium) et memoriae semper, ut dignum est, in Ecclesiis celebrantur... ut primorum martyrum pro Domino occisorum.» S. Cyprianus (9): «Christi nativitas a martyrii infantium statim coepit... Aetas nondum habilis ad pugnam idonea extitit ad gloriam.» S. Augustinus (10): «Praestitit eis Christus, ut pro Christo morerentur; praestitit ut suo san-

(1) Cap. Cum Martia, De Celebr. Miss.—(2) De Patientia, c. 13; et de Baptis. c. 16.—(3) De Exhort. martyr. in Praefat. et Ep. 58 ad Anton.—(4) L. de Sp. S. ad Amph. c. 15, n. 36.—(5) De Civit. Dei, l. 13, c. 7.—(6) Matth. X, 39.—(7) L. 3, c. 18.—(8) L. Homil. in diver., hom. 3.—(9) Ep. 63, ad Thibar.—(10) De Symb. l. 3, c. 4.

»guine ab originali peccato diluerentur. Nati sunt ad mortem, sed »continuo eos mors reddidit vitae.»

81. Obj. 1.º Non constat infantes ab Herode occisos martyrio fuisse justificatos; secundum ritum nempe Legis Mosaycae forsam omnes fuerant sanctificati.

Resp. 1.º Constat fuisse martyres ex mente et cultu Ecclesiae, et hac sola de causa coluntur: certum ergo est illis ad sanctificationem prodesse martyrium, licet omnes fuissent, per accidens, justificati. Idem objici posset erga adultos, cum etiam ipsi possint ante ipsum martyrium sanctificari. 2.º Cum fuerint infantes a bimatu et infra occisi, nec circumciderentur nisi post dies octo, non est verisimile omnes in tanta multitudine fuisse justificatos.

Obj. 2.º Verba Christi absoluta sunt et generalia: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua*, etc. Ergo neque martyres sunt excipiendi.

Resp. cum Augustino (1): Ut ab hac sententia exceptos »martyres faciat... dicit alio loco: *Qui perdidit animam suam »propter me...*

Obj. 3.º Mors debet esse voluntaria, ut honorem habeat martyrii; ergo nequeunt infantes martyrio coronari.

Resp. Dist. ant. Pro adultis debet esse voluntaria; transeat. Pro infantibus; nego. Nam licet adultis aquae Baptismus voluntarius esse illis debet; non tamen infantibus; unde quemadmodum Baptismo aquae, ex solo Christi merito justificantur, ita martyrio.

SCHOLIA

§ I

Quod voluntarium ad martyrium requiratur.

82. Quo pacto martyrium esse debeat voluntarium inquiri solet.

Aliqui defendunt requiri voluntatem actualem, vel virtutalem; verum communiter docent theologii, cum D. Thoma, sufficere habitualement, id est, aliquando elicitam non retractatam. Quod si nihil unquam quis ea de re cogitaverit, et voluerit, et dormiens, seu in seipso, ob fidem occidatur, non esse talem vere martyrem dicunt Suarez, Lessius, etc.

Verum alii AA. distinguunt inter justum et peccatorem, et ajunt in primo voluntatem sufficere interpretativam, qualis esset in eo, qui fugeret a tyranno compellente ad impietatem, et fugiens subito configeretur: ita Dicastillo, Gobat, etc. Imo Castro

(1) De Anima et ejus Orig. l. 2, c. 2.

Palao putat, adulto sufficere, si non repugnet ad martyrium, quemadmodum sufficit infanti; nam Scriptura non plus requirit pro adultis quam pro infantibus. Quod vero opponitur ex paritate Baptismi non multum urget; nam per Baptismum eligitur novus status et pluribus baptizatus subjicitur obligationibus: praeterea Baptismus in remissionem institutus est peccatorum; aequum est ergo ut peccatum non dimitatur adulto, nisi attritione, saltem, illud detestetur. Haec quidem probabilia sunt, cum de justis est sermo.

§ II

An requiratur charitas ad fructum martyrii.

83. Ad fructum martyrii capessendum necessariam esse charitatem et non sufficere attritionem dicunt. S. Bonaventura, Canus, Vazquez., Salmanticenses, et D. Thomas (q. 66, a. 12. in Suppl. et 2. 2.^{ae} q. 124, a. 2.) Sufficere tamen defendunt attritionem formalem vel virtuales. Cajetanus, Soto, Suarez, Valentia, Bellarm. Lessius, etc.

Haec sententia magis probatur. I. Quia Patres non minorem vim tribuunt martyrio quam Baptismo. Praeter Patres supra laudatos, confirmat Augustinus (1): «Quicumque, etiam non suscepto regenerationis lavacro, pro Christi confessione moriuntur, tantum eis valet ad dimittenda peccata, quantum si abluerentur sacro fonte; qui enim dixit: *Nisi quis renatus fuerit*, etc., non minus generaliter dixit: *Qui me confessus fuerit*...» Imo alii Patres dicunt martyrium, *veriorem* Baptismum: et Cyprianus (2): «Numquid potest vis Baptismi esse major, aut potior, quam confessio, ut quis coram hominibus Christum confiteatur et suo sanguine baptizetur?»

Etiam D. Thomas id aperte confirmat (3): «Passio pro Christo suscepta obtinet vim Baptismi, et ideo purgat omni culpa et veniali et mortali, nisi actualiter voluntatem peccato inhaerentem invenerit.»

Tamen tenetur peccator, si possit, ante martyrium confiteri, propter praeceptum divinum confessionis: quod si non possit, tenetur conari ad elicendam contritionem perfectam, cum probati illi DD. censeant esse necessariam.

84. Objic. 1.º Paulus dixit (4): *Si tradidero corpus meum ita*

(1) *De Civit. Dei*, l. 13, c. 7.—(2) *Ep. 73*;—(3) 3, p. q. 88, a. 1 ad 2.—(4) I Cor., XIII, 3.

ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Ergo ad effectum martyrii opus est contritione, seu charitate.

Resp. Explico sensum; charitatem autem, seu gratiam, non habuero habituales; conc. Actuales; nego. Comparat enim Apostolus donum charitatis cum aliis, ejusque docet excellentiam. Eodem sensu posset dici: «Si habuero Baptismum aquae, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.» Tamen non esse necessariam contritionem ad Baptismum suscipiendum supponimus.

Obj. 2.º D. Thomas aperte docet (1): «Effusio sanguinis non habet rationem Baptismi, si sit sine charitate: ex quo patet, quod Baptismus sanguinis includit Baptismum flaminis.»

Resp. Forsan utramque sententiam ut probabilem tenuit S. Doctor, nam supra nostram docere videtur. Praeterea pro nostra stant SS. Scripturae et SS. Patres laudati cum aliis tum Patribus, tum Doctoribus gravissimis.

§ III

An sint veri martyres qui in obsequio peste laborantium moriuntur.

85. Utrum Martyres habendi sint qui peste infectis assistunt et labe contracta moriuntur, non consentiunt AA.

De illis legitur in Martyrologio Romano; «Quos velut martyres religiosa fides venerari consuevit.» Patet quam sit probabilis ista sententia, quae ab Ecclesia fidei religiosae adscribitur. Mendo (2) duodecim enumerat Academias, quae hanc tenebant sententiam, item 13 Cardinales, 12 episcopus, 264 Doctores, aliosque 53 scriptores. Alii sane aliter opinantur; sed verior illa videtur sententia: nam isti *tradunt quoque animam propter Christum*.

§ IV

An pariter sint martyres milites in bello pro fide occumbentes.

86. In hac quaestione etiam alii affirmant, alii negant, inter martyres computandos milites, qui in pugna contra fidei hostes occumbunt.

Negant Lessius, La-Croix, Raynaudus, etc. 1.º Quia non moriuntur voluntarie, ad exemplum Christi, qui ut orvis ad occisionem ductus est.

2.º Quia saepe Ecclesia pro hisce militibus exoravit et obtulit sacrificia, neque eos colere solet. Unde et monet S. Bonaven-

(1) 3 p. q. 66, a. 12 ad 2.—(2) D. 1, n. 151.

tura (1). «Ne sit martyr sicut rota carri, quae foenum gestat, sed »murmurando.»

87. Affirmant tamen esse veros martyres. S. Antoninus (2); D. Thomas (3); Paludanus (4); Sotus (5). Et S. Theresia (Ribera, l. 1) affirmavit, germanum suum martyrem esse, qui occisus ab infidelibus fuerat ducens manum militum ad fidei defensionem. Idem confirmat S. Bernardus in sermone ad Milites Templi. Etiam id affirmavit Leo IX. et quidem ex revelatione sibi facta, uti in ejus vita habetur a S. Brunone Segnionsi scripta: nec non Innocentius III. in epis. ad Imperat. Alexium. S. Franciscus Paulanus dixit, Nicolaum Picardum fortissime contra Turcas pugnantem et in pugna caesum fuisse martyrem. Est Olysiptone templum, quod vocatur a SS. Martyribus; hoc est a militibus, qui, expugnantibus eam urbem mauris, gloriose ceciderunt. S. Ludovicus IX milites Sidone ab infidelibus caesos vere martyres judicavit.

Unde supponendum est, milites pro fide pugnantes, non solum esse animo paratos ad *occidendum*, sed etiam ad *moriendum*, si opus sit, pro fide: «Bamus ad occidendum ob defensionem fidei, vel moriendum pro fide.»

88. Ad rationes in contrarium. 1.^a Argumentum priori loco positum fallax est. Putant illi AA. non posse stare voluntatem moriendi pro fide, vel alia christiana virtute, cum voluntate hostes occidendi pro eadem. Facile simul haec evenire possunt, scilicet, pugnare et mori pro fide; et consequenter etiam appeti potest, occidere ob defensionem fidei, quod iustitiae actus est, et mori propter fidem, quod est fortitudinis.

Dices: dum vult occidere, obsistit morti, et impedit, quantum potest, confiteri Christum.

Resp. Nego milites tales impedire, *quantum possunt*, confiteri Christum et pro eo mori. Nam possent, si vellent, negare fidem, vel eandem non defendere et recedere a praelio, et sic mortem certius effugere quam pugnando. Unde licet in eis praevaleat voluntas occidendi vel vincendi inimicos pro bono fidei, tamen volunt etiam, si opus sit, pro Christo mori. Sic, missionarius qui conatur trahere tyrannum ad fidem, eo ipso impedire nititur suum martyrium: similiter, si eum adhortetur ne tale crimen admittat; vel si amicos et protectores adhibeat, qui tyrannum ab occidendo et persequendo avertant; pariter fidelis qui fugit a licitoribus, et interim confoditur: isti tamen, si parati sint potius mori quam negare fidem, mar-

(1) In ps. 33, ad fin.—(2) 3, p. Sum. Tit. 30, c. 8.—(3) 2-2 q. 124, a. 5 ad 3.—(4) In 4, d. 49, q. 8, a. 4.—(5) In 4, d. 49, q. 5, a. 2.

tyrii corona non carebunt. Ergo potiori jure miles, si eodem modo paratus existat: actus enim ille, quo pugnando resistit hostibus fidei, est meritorius et nobilior quam fugere, vel deprecati tyrannum ne occidere velit.

89. 2.^a Argumentum quod Ecclesia aliquando pro hisce militibus obtulerit orationes, solvi potest, si dicamus; id facere Ecclesiam, quia non adeo certum est, quod omnes illi milites, qui in praelio moriuntur, fuerint in ea animi comparatione quae ad martyrium requiritur. Forsan enim aliqui aliud agunt, quam pro fide pugnare, vel pro fide velle etiam mortem subire. Qui autem pro fide fortiter dimicat, aliud sane agit quam *rota*, quae *murmurando* foenum gestat: hoc enim significat pati *impatenter*; illud autem importat actum heroicum, animumque magnum, ideoque duplicatum meritum atque coronam, si pugnando pro fide, simul libenter pro ea moriatur.

Christus, sane, *sicut ovis* ad occisionem ductus est, ut exemplum praeberet pusillo gregi electorum, qui saepe saepius aliam non habent justam defensionem, quam pati et mori. Cum vero providet Deus potentes Principes, qui Ecclesiam, uti debent, juste defendant, *non enim sine causa gladium portant* (1); tunc fortitudo leonis in milite Christiano, pugnante pro zelo fidei, non impedit mansuetudinem ovis, moriendo patienter pro fide sine odio et livore. Unde Innocentius III. supra laudatus, ait: «Praeterea inter ceteras arcanas et inscrutabiles causas invasionis et detentionis terrae orientalis, hanc etiam Dominus, sua forsitan miseratione, praevidit; ut multi, relictis parentibus et amicis, imo etiam omnibus quae habebant, Christum assumpto salutiferae Crucis signo sequentes, in defensione Terrae ipsius martyrio coronentur, et inde triumphans Ecclesia laetetur et augetur in coelis, unde »militans dolere ac minorari videtur in terris.»

90. D. Thomas fatetur (2) martyres quoque esse posse eos, qui pro *defensione Reipublicae moriuntur*, si hoc bonum humanum referatur ad Deum. Proinde qui pugnant pro republica defendenda ab iniquis dominatoribus religionem vexantibus, vel pro rege tuendo, qui Ecclesiae jura veneratur, et liberalismum, sectasque omnes odio prosequitur; isti quidem martyrii palmam etiam assequuntur. Qui enim hoc modo, eoque fine pugnant, Christo vere ministrant, ejusque Ecclesiae: unde iis congruunt quae habet Augustinus (3): «Qui clades hostiles ideo non fugit, quam posset effugere, ne deserat ministerium Christi... majorem charitatis invenit fructum, quam qui... fugiens atque comprehensus, non negat Christum, suscipitque martyrium.»

(1) Rom. XIII, 4.—(2) In loco cit.—(3) Ep. 228, n. 4. (Migne).

CAPUT V.

De Baptismi Ministro.

Cum possit Baptismus ministrari valide vel invalide, licite vel illicite, quaeremus distincte, quis sit illius Minister. 1.º ad valide, 2.º ad licite administrandum.

ARTICULUS I.

De Baptismi validi Ministro.

THESIS XIV.

Quilibet homo sufficienter ratione utens ut possit aquam funderc, verba formae proferre, et debitam habere intentionem, est ordinarius Minister Baptismi ad valide baptizandum.

91. Haec doctrina est catholice certa, imo potius de fide.

Prob. 1.º Lateran. Concilium (1) dixit: «Sacramentum »Baptismi... tam parvulis, quam adultis, in forma Ecclesiae a quocumque rite collatum proficit ad salutem.» In *Professione Fidei* Orientalibus praescripta ab Urbano VIII: «Profiteor... Baptismum a quocumque et quodcumque sub debita materia et »forma et intentione collatum esse validum.»

2.º Tertullianus cum aliis Patribus hanc confirmat doctrinam (2): «Baptismus ab omnibus exerceri potest; sed quanto »magis laicis disciplina verecundiae et modestiae incumbit, cum »ea majoribus competat, ne sibi assumant dicatum Episcopi officium Episcopatus?... Sufficit, scilicet, in necessitatibus ut utaris.» S. Hieronym. (3): Sine Episcopi jussione neque Presbyter, neque Diaconus jus habent baptizandi. Quod frequenter, si tamen »necessitas cogit, scimus etiam licere laicis. Ut enim accipit quis, »ita et dare potest.» S. Augustinus (4): «Sed et si nulla ne-

(1) Cap. Firmiter. — (2) De Bapt. c. 17. — (3) Dial. adv. Lucifer, n. 9. — (4) Contra Ep. Parm. l. 2, c. 13.

»cessitate usurpetur [munus baptizandi] et a quolibet cuilibet detur, quod datum fuerit non potest dici non datum, quamvis recte »dici possit illicite datum. Illicitam autem usurpationem corrigit »poenitentis affectus: quod si non correxerit, manebit ad poenam »usurpatoris quod datum est... non tamen pro non dato habebitur.»

3.º Vide supra (1) responsionem Nicolai I ad Bulgaros. Ratio a priori est Christi D. voluntas: voluit enim Sacramentum adeo necessarium a quocumque posse valide ministrari. «Ad misericordiam ejus, qui vult omnes homines salvos fieri, pertinet, ut in his »quae sunt de necessitate salutis homo de facile remedium inveniat.» ut argumentatur D. Thomas (2).

92. Obj. 1.º Solis Apostolis dixit Christus D.: *Docete... baptizantes eos in Nomine...* Ergo soli sacerdotes potestatem habent.

Resp. Dist. *ant.* Solis Apostolis dixit, et *exclusive*; nego. Ut principaliter ad eos pertineat; conc. Hinc videmus Philippum, qui solum Diaconus erat, baptizantem.

Obj. 2.º Tertullianus a Baptismo ministrando repellit *mulierum* petulantiam; ergo.

Resp. Dist. Excludit mulieres ne publice et quasi ex officio baptizent; conc. Ita ut nequeant valide baptizare; nego. Hoc sensu locutum Tertullianum patet: quia prius dicit, «ab omnibus »posse Baptismum exerceri.» Deinde ait, Paulum prohibere quod mulieres in Ecclesia loquantur; et in quamdam invehitur Quintillam, quae Baptismum abrogaverat; cui similes esse asserit illas quae sicut docendi, ita et tingendi jus sibi pariant.

Eodem sensu locutum esse S. Epiphanium (3), dicentem de Beata Maria, «ne baptizandi quidem potestas est illi facta», ex adjunctis patet: nam ait: «Si Sacerdotium mulieribus mandatum »foret, aut canonicum quiddam praestare in Ecclesia liceret, nulli »potius quam Mariae... etc.» Loquitur ergo de officiis publice in Ecclesia peragendis.

93. Obj. 3.º S. Hieronymus (4) arguit: «Proba mihi ab »arianis venientem laicum habere Baptismum, et tunc ei poenitentiam non negabo. Si vero christianus non est, si non habuerit sacerdotem qui eum faceret christianum, quomodo aget poenitentiam homo, qui necdum credidit?» Ergo supponit Hieronymus, neque haereticos posse baptizare, neque alios nisi solos sacerdotes.

Resp. Nego *consequens* et *consequentiam*; quod patet ex verbis supra in probatione theses prolatis. Nempe arguit Hieronymus

(1) Cap. II, The. VII, Obj. 3, n. 44. — (2) 3, p. q. 67, a. 3. — (3) Haeres, 79. — (4) *Alloc. Luciferian.* n. 17.

ex principiis luciferianorum. Contendebant isti non posse haereticos valide ordinare quod apud illos non sit Spiritus Sanctus: exinde ad hominem, deducebat Hieronymus: ergo neque valide baptizare. Quae conclusio, sane ad omnes baptizantes respiciebat; verum, cum ordinarie sacerdotes baptizent. Ideo dixit: «Si non habuerit Sacerdotem qui eum faceret, etc.»

Obj. 4.º S. Basilius (1) docet, neque haereticos neque laicos potestatem habere baptizandi.

Resp. Conceditur ita censuisse Basilium, dubitantes tamen, et permittentem, ut quisque suae regionis teneret consuetudinem; ac cupiebat, ut in aliquo Concilio, res definiretur. Unde agebat (2): «Quamobrem si hoc placuerit, oportet episcopos plures in unum convenire, et ita demum canonem edere, ut etiam is qui agit periculo careat, et qui respondet, in dando ejusmodi quaestionibus responso auctoritatem habeat.»

THESIS XV

Omnes qui valide baptizare possunt, licite baptizant in casu necessitatis.

94. Prob. 1.º Eugenius IV (3): «In casu autem necessitatis non solum sacerdos vel diaconus, sed etiam laicus vel mulier, immo etiam paganus et haereticus baptizare potest, dummodo formam servet Ecclesiae, et facere intendat, quod facit Ecclesia.»

2.º Licite fit quod Deus permittit, et charitas injungit. Sed Deus permittit ut in casu necessitatis quilibet ministret Baptismum, idque praecipit charitas; ergo... *Min.* patet. Nam Deus vult quemlibet salvare, ideoque baptizari in casu necessitatis; item charitas obligat ad subveniendum iis qui in necessitate salutis assequendae versantur.

SCHOLION.

95. Dignitas Sacramenti postulat ut si plures insint, qui necessitate urgenti baptizare possint, digniores ceteris praeferantur. Unde, ut docet D. Thomas (4): «Non debet baptizare mulier, nisi adsit copia viri, sicut nec laicus, presente clerico, nec clericus, praesente sacerdote.» Hunc tamen ordinem sub levi culpa tantum esse servandum censet Suarez cum aliis.

(1) Ep. ad *Ambrosium*, 188.—(2) Ep. 199.—(3) *Decr. pro Arm.*—(4) 3, p. 9, 67, a 4.

ARTICULUS II.

De Baptismi sollemnis Ministro.

THESIS XVI

In Baptismo sollemni, seu extra necessitatem, Minister ordinarius est Sacerdos, licet principalis ipse Episcopus: extraordinarius autem Diaconus.

96. I. Pars prob. 1.º Christus officium baptizandi commisit immediate ipsis Apostolis: *Hentes docete... Baptizantes...* etc.

2.º Florent. Conc. (1): «Minister hujus Sacramenti est Sacerdos, cui ex officio convenit baptizare.»

3.º Tertullianus (2) ait: «Dandi quidem Baptismum habet jus summus Sacerdos; deinde Presbyteri et Diaconi, non tamen sine Episcopi auctoritate.» Deinde adjicit, baptizare esse officium *Episcopatus*. S. Hieronymus (3): «Ecclesiae salus in summi Sacerdotis dignitate pendet... Inde venit ut sine chrismate et Episcopi jussione, neque Presbyter neque Diaconus jus habeant baptizandi.» S. Ambrosius (4) recens baptizatos alloquens, ait: «Quid vidisti? Aquas utique, sed non solas: Levitas illic ministrantes, summum Sacerdotem interrogantem et consecrantem.»

97. II. Pars prob. Praeter laudata testimonia, secundam partem thesios confirmant, 1.º Gelasius pp. (5): «Diaconus propriam constitutum servare mensuram... Nihil eorum suo ministerio penitus applicare, quae primis Ordinibus (Episcopis et Presbyteris) proprie decrevit antiquitas. Absque Episcopo vel Presbytero baptizare non audeant, nisi praedictis fortassis ordinibus longius constitutis, necessitas extrema compellat.» Ex his elucet, eatenus illicite esse Diaconis baptizare, quatenus id faciant vel extra casum necessitatis, vel absque facultate Episcopi aut Presbyteri.

2.º In ordinatione Diaconi dicitur: «Diaconum oportet ministrare ad altare, baptizare et praedicare.» Atqui vi Diaconatus non accipit potestatem ad valide baptizandum, cum talis facultas sit com-

(1) *Decr. Union.*—(2) *De Bapt.* c. 17.—(3) *Dial. adv. Lucifer.*—(4) *De Myster.* c. 3.—(5) *Cap. Diaconus*, 13, d. 93.

munis inferioribus Ordinibus, imo et laicis: ergo confertur Diaconis potestas aliqua juris; non quidem ordinaria, ut dictum est: ergo extraordinaria, seu delegabilis, etiam extra casum absolutae necessitatis, id est, ad baptizandum cum solemnitate.

98. *Nota.* Docent plures AA. sufficere causam aliquam rationabilem, ut committat Episcopus vel Parochus Diacono ministracionem solemnem alicujus Baptismi.

SCHOLIA

I. Quaeri solet, quae dispositiones, praeter jurisdictionem, requirantur in Ministro ad licite baptizandum. Verum de hac re supra (1) diximus, ideoque iisdem repetendis supersedemus.

99. II. Cum saepe in quaestionibus circa Baptismum occurrat distinctio inter solemnem et privatam Baptismum, ex cujus conceptu pendet plurium quaestionum solutio; opus est, quid sit Baptismus solemnus definire.

Aliqui definiunt Baptismum solemnem dicentes: illum esse, qui confertur in Ecclesia per Sacerdotem.

Non esse rectam ejusmodi definitionem, facile patet: nam imposita est *in Jure* poena irregularitatis in Subdiaconis solemniter baptizantes: ergo Baptismus potest esse solemnus, etiamsi non ministraretur a Sacerdote. Item filii Principum solent in privatis aedibus solemniter baptizari: non est ergo de ratione Baptismi solemnus quod in Ecclesia conferatur.

100. Alii dicunt solemnem esse Baptismum, qui publice, non privatim, cum praescriptis caeremoniis celebratur. Exinde sequeretur non esse solemnem illum, qui filiis principum in eorum privatis oratoriis impertiri solet. Praeterea, si Subdiaconus in domo vel oratorio privato, servatis omnibus ritualis caeremoniis, quoad vestes, exorcismos, etc. Baptismum ministraret, irregularem evasurum nemo negavit: ergo talis Baptismus foret solemnus.

101. Dicendum igitur, Baptismum solemnem esse, qui ministratur cum caeremoniis vestis sacrae, exorcismorum, unctionum, patrinorum, et aliorum, quae ab Ecclesia praescribuntur. Cum autem solemnitas haec non sit indivisibilis, sed complexa: si praecipuae adhibeantur, ita ut non differat notabiliter ritus adhibitus a ritu Ecclesiae, dicitur Baptismus ille solemnus in quocumque loco ministraretur, coram multis vel coram paucis adstantibus, sive a sacerdote, sive ab alio: parum enim pro nihilo reputatur.

(1) Disq. I, Thes. XV et XVI.

CAPUT VI.

De Subjecto Baptismi.

Ex dictis in Cap. IV, de necessitate Baptismi, patet omnem hominem, et in qualibet aetate, posse valide Baptismum suscipere, cum sit de *necessitate medii*. Pauca ergo subjiciemus quae ad hoc sacramentum licite suscipiendum pertinent.

ARTICULUS I.

De Baptismo infantium.

THESIS XVII

Infantes, etiamsi ad annos discretionis non pervenerint, licite baptizantur.

102. Thesis est fide certa adversus Anabaptistas.

Prob. 1.º Concilium Trident. (1) definit: «Si quis dixerit, parvulos, eo quod actum credendi non habent, suscepto Baptismo, inter fideles computandos non esse; ac propterea, cum ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos: aut praestare omittere eorum Baptisma, quam eos non actu proprio credentes baptizare in sola fide Ecclesiae: anath. sit.»

Vide quoque supra Concilii Milevit. canonem 2. (Thes. XI, n. 62).

2.º Ex SS. Litteris clare patet (2): *Afferbant autem ad illum, et infantes, ut eos tangeret. Quod cum viderent discipuli, increpabant illos, Jesus autem convocans illos dixit, Sinite pueros venire ad me, et nolite vetare eos: talium est enim regnum Dei.* Capaces ergo sunt salutis aeternae infantes: sed Baptismus necessarius est ad salutem, ut dictum est; ergo convenienter illis administratur. Confir. Baptismus locum tenet Circumcisionis, teste Paulo (3); sed per Cir-

(1) Sess. VII, *De Bapt.* can. 13.—(2) Luc. XVIII, 15, 16.—(3) Colos. II, 11, 12.

cumcisionem etiam infantes populo Dei, sub Lege Veteri, aggregabantur; et non minus necessarius est Baptismus quam Circumcisio; ergo.

103. 3.º Dionysius Aerop. (1): «Divini nostri duces» (Apostoli) probaverunt infantes recipi ad Baptismus.» Gregor. Naz. (2): «Infans tibi est? Ab infantia sanctitate imbuatur; ab ipsius unguiculis Spiritui consecratur. At propter naturae imbecillitatem Baptismo signari metuis? Quam abjecti animi mater es, pusillaeque fidei... Trinitatem ipsi dato...» S. Cyprianus (3): «Universi iudicavimus nulli hominum nato gratiam denegandam... esse apud omnes, sive infantes, sive majores natu, unam divini muneris aequalitatem, declarat nobis divinae Scripturae fides...» Augustinus (4): «Quod traditum tenet universitas Ecclesiae, cum parvuli infantes baptizantur, qui nondum possunt credere... tamen nullus hominum dixerit eos inaniter baptizari.»

104. 4.º Deus vult omnes, etiam infantes, salvos fieri; si enim ad eam culpam perire poterunt, multo magis merito Christi salvari (5). Sed salvari et renasci in Christo opus est per Baptismus: ergo.

105. Obj. 1.º Pueri et infantes, quos amplexatus est Christus, et quorum dixit esse regnum Dei, ad discretionem pervenisse credi potest; ergo nihil ex tali facto concludi potest.

Resp. Nonnullos pervenisse ad annos discretionis credi sane potest; omnes autem tales exiitisse textui adversarij; dicitur enim quod *afferebant* infantes illos, et appellantur *τα τριτη*; jam vero *το τριτη*, puerulum qui adhuc nutritur, significat.

Obj. 2.º Ad Baptismus praecedere oportet fides; Christus enim dixit: *Docte omnes gentes... Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit*; ergo infantibus non potest administrari.

Resp. Patet ex contextu sermonem esse de adultis, qui soli capaces sunt doctrinae, et obligationis eandem credendi: proinde soli adulti baptizari nequeunt licite, nisi fidem profiteantur. Cur autem possint baptizari infantes, de quibus ibi non agitur, aliis testimoniis ex Scriptura et Traditione sumptis ostendimus.

106. Obj. 3.º Tertullianus ait (6): «Fiant christiani (parvuli), cum Christum nosse poterint. Quid festinat innocens aetas?... Norint petere salutem, ut petenti dedisse videaris.»

Resp. 1.º Non dixit Tertullianus *illicitum* esse parvulos baptizare, sed iudicavit utilem futurum eis differri Baptismus, donec peterent; imo idem censuit (ibid) de inuuptis, tum virgini-

(1) De Eccl. Hier. c. 7.—(2) Or. in de Bapt. V.—(3) Ep. syn. ad Fidam.—(4) De Bapt. l. 4, c. 23.—(5) Rom. V, 17, 18.—(6) De Bapt. c. 18.

bus, tum viduis, quia istae facilius tentari possunt et gratiam Baptismi amittere. 2.º Licet nonnumquam, propter ejusmodi causas, concedi possit cum Tertulliano, utilem futurum Baptismi dilationem; tamen per se, seu ut plurimum, utilius est infantes baptizare, ut consuevit Ecclesia, et censuerunt Patres africani cum Cypriano, ut diximus in Thesi. Roborati enim infantes Baptismi gratia et Confirmationis, deinde non adeo facile in barathrum vitiorum: insuper, cum non pauci parvulorum improvise rapiantur, multi non expiati decederent, quod gravissimum afferret incommodum. Qua de causa dixit Greg. Naz. (1). «Tamen propter inopinatos et repentinos periculorum eventus... lavacro communiri omnino conducibilis est.»

Inst. Ipse Gregorius hortatur, ut «Triennio expectato, aut aliquanto breviori vel longiori temporis spatio (ut mystici quidam parvuli audire et respondere possint), ita demum per magistri Baptismi sacramentum, et animis et corporibus sanctitatem afferant.»

Resp. 1.º Haec nihil Anabaptistis favent. Non enim docet Nazianzenus, neque Tertullianus, ante illam aetatem Baptismus esse invalidum, vel esse illicitum, vel inutile, vel postea, in aetate adulta, parvulos rebaptizandos; imo uterque monet, imminenti periculo debere eos baptizari. Resp. 2.º Credendum est, id iudicasse Gregorium, perpensa, forsitan, consuetudine suae Ecclesiae. Nam quid *mystici* audire vel respondere potest infans triennis? Id sane non potest commoda, quae infantibus ex susceptione Baptismi proveniunt, compensare.

107. Obj. 4.º Cum Baptismo graves contrahuntur obligationes: ergo sicut nemini imponitur status conjugii vel monachalis, vel sacri Ordinis, nisi scienti et volenti; ita neque Baptismus conferri potest.

Resp. Dist. *ant.* Obligationes ad quas omnes tenentur de necessitate salutis et ex praecepto divino; conc. Contrahuntur obligationes indifferentes seu liberae; nego *ant.* Proinde negatur *conseq.* et paritas. Unde quemadmodum ad procreandum infantem et eum perducendum usque ad perfectam aetatem, non ejusdem expectatur consensus, licet plures, gravesque contrahere inde debeat obligationes erga Deum, erga societatem, et erga se ipsum; quia scilicet ex rationali natura fluunt ejusmodi obligationes: pariter, ut renascatur per Baptismus puer, et Christo mancipetur, non est interrogandus; cum illi hoc summe expediat, et juxta rectam rationem ipse praestare teneatur. «Si quis, ait Bellarminus, incidere

(1) Or. in S. Bapt.

»in hominem lethaliter vulneratum, qui usu linguae et rationis »careret, etumque in domum aliquam portari, et a medicis curari »juberet; certe non *posses* ille postea queri de isto homine, quod »eum obligasset ad solvendum medicis mercedem; et si quereretur »ac solvere nollet, ab omni justo iudice damnaretur.» (*De Bapt.* l. 1, c. 8.)

SCHOLION

108. Licet valde expediat infantes baptizare ante discretionis aetatem, tamen, excepto mortis periculo, non datur de ea re praecceptum, vel naturale vel positivum divinum. Ecclesiae autem consuetudo vim obtinet praeccepti ecclesiastici, et ita parentes qui infantium negligunt Baptismum, non tantum scandali auctores sunt, sed quasi apostatae existimantur, et possunt ab Episcopis censuris, aliisque gravibus poenis puniri.

THESIS XVIII

Filii infidelium non baptizatorum per se, seu generatim loquendo, non sunt baptizandi, parentibus reluctantis: in nonnullis autem casibus licitum est, vel etiam obligans baptizare illos.

109. *Nota.* Non ideo dicimus quod filii infidelium non sint baptizandi, invitis parentibus, quasi invalidus tum foret Baptismus: haec quidem fuit Durandi opinio, sed falsam eam vocat Suarez, et a ratione alienissimam Cajetanus. Et quidem non pendere a voluntate parentum Baptismum infantis, ex dictis supra de natura hujus sacramenti, satis patet.

110. Prob. 1.º Ex consuetudine Ecclesiae, ut argumentatur S. Thomas (1). «Si liceret enim filios infidelium baptizare, id fecisset Ecclesia: nam cum Baptismus sit necessarius ad salutem aeternam infantium, ratio urgens eos baptizandi aderat: potestas autem id exequendi non defuit, cum saepe sub Principibus potentibus Ecclesia floruerit, qui ejus jura tuebantur. Cum ergo noluerit ad Baptismum cogere filios infidelium, signum est id non esse rationi congruum.

2.º Benedictus XIV (2) declaravit, illicitum esse, extra periculum mortis, infidelium filios baptizare, parentibus reluctantis.

(1) 2, 2, q. 10, a. 12.—(2) Decretal. de *Bapt. Judoor* ad Card. Vicesgerentem.

111. 3.º Naturaliter filii sunt commissi eorum parentibus ut iis de necessariis provideant. Ergo si renuant parentes, non potest Baptismus filiis parvulis infidelium tradi. Confr. Ecclesia unice habet potestatem in supernaturalibus (1): *Quid enim mihi de iis, qui foris sunt, judicare?* ait Paulus: ergo, licet juri adversentur supernaturali, non possunt parentes infideles ad baptizandos filios cogi.

112. Obj. 1.º Ex concessione tacita vel explicita Ecclesiae, possunt principes christiani obligare parentes fideles ut filios suos baptizandos curent. Ergo et cogere poterunt parentes infideles qui iisdem subduntur.

Resp. Negro *conseq.* et paritatem: nam parentes christiani, cum Baptismum susceperint, subduntur Ecclesiae.

Obj. 2.º Infideles tenentur, supposita necessitate Baptismi, ex lege naturali charitatis et obedientiae in Deum, tum illum suscipere, tum filiis ut baptizentur providere. Ergo reluctantes cogi poterunt a principe ne abutantur patria potestate.

Resp. Negro *conseq.*; vel dist. *Per se*, seu directe: negro, *Per accidens* et indirecte; si, nempe, aliqua perturbatio vel scandalum in republica exoritur: conc. Nam *per se* hic abusus patriae potestatis ad ordinem spectat supernaturalem, in quem princeps temporalis jurisdictionem non habet.

113. Obj. 3.º Multi DD. cum Scoto defendunt licere baptizare filios infidelium, qui principi christiano subditi sunt, etiamsi reluctantium; ergo saltem reflexe, propter hujusce sententiae probabilitatem, licet baptizare filios infidelium.

Resp. Dist. *conseq.* Licet, Romae et in Pontificio Statu; negro, Benedictus enim XIV, in literis ad Vicesgerentem Cardinalem datis, sententiam D. Thomae in praxi tenendam mandavit. Licet, extra ditionem Ecclesiasticam: transeat; vel probabilis etiam negatur: tum propter varias SS. Congreg. decisiones; tum praecipue, quia dixit Pontifex, quod illa sua Epistola *fortasse proderit aliis extra Romam degentibus*. Quod licet possit de reliquo Ecclesiastico Dominatu intelligi, verisimilius ad totam refertur Ecclesiam.

Fatendum tamen nihil inuisse, quo damnare vellet Pontifex Scoti Sententiam. Imo ait: «Habet sectatores haec sententia suos »non solum in scholis, verum etiam apud Auctores recentiores, in »saecularibus negotiis apprime versatos, quos inter recensendus »est Loaysa *in notis ad Concilium XVII Toletanum*... Praevaluit tamen in Tribunalibus S. Thomae sententia... atque

(1) I Cor. V, 12.

»inter Theologos, Canonumque peritos vulgatio est...» et sane plurimi AA., qui opinionem tuerentur D. Thomae, fatentur probabilem quoque esse oppositam.

114. Obj. 4.º Infideles nolentes filios suos baptizari, non sunt rationabiliter invitati; lex namque divina Baptismi est sufficienter promulgata, ideoque tenentur ipsi illum suscipere cum filiis suis. Ergo, ipsis invitatis, juste baptizantur filii eorum; nihil enim aliud fit, quam quod ipsi facere tenentur.

Rep. Dist. *ant.* Non sunt rationabiliter invitati, perpenso tum jure naturali, tum supernaturali simul; conc. Perpenso solo jure naturali; nego *ant.*

Inst. Inde potest inferri, non esse cogendos infideles ne blasphemant in Christum, vel beatissimam Trinitatem; nam, perpenso solo jure naturali, non peccant nec quicquam injustum agunt. Sicut ergo non subduntur Ecclesiae vel principibus fidelibus, ut possint cogi ad baptizandos filios; ita neque ut impediuntur blasphemare in Christum.

Resp. Nego *conseq.* ac paritatem. Etenim ab Ecclesia potestatem habent Principes, ut eam tueantur: item societatem, cui praesunt, defendendi ab omni perturbatione jure proprio fruuntur. Jam vero publicae blasphemiae in damnum Ecclesiae cedunt, et ordinem in fidei societate perturbant: debent ergo Principes blasphemos cohibere et punire. Haec autem incommoda non consequuntur necessario, ex eo quod filii infidelium non baptizentur: quod si alicubi sequerentur, posse cogi infideles vel ad filios baptizandos vel ad exulandum, idque non jure directo (in res supernaturales, sed indirecto defensionis Ecclesiae ac societatis, non detrectabimus.

115. *Nota.* Diximus in Thesi. In nonnullis adjunctis licitum esse, imo obligans, infantes infidelium baptizare. In primis baptizandi sunt infantes infidelium, etiamsi non subdantur principi christiano, qui in periculo mortis versantur, ita ut non supersit probabilis spes, eos victuros. Ita Bened. XIV in citata decretali. Salus enim aeterna infantium majoris est momenti, quam jus illud exiguum quod habent parentes in dicto casu. Non tamen licet vim facere parentibus, si renuant contumaciter; quia jure naturae perpenso, ex quo judicandi sunt, non inferunt infantibus injuriam.

2.º Baptizandi quoque sunt, si pervenientes ad usum rationis ipsi infantes postulent baptizari: nam in iis, quae sunt de necessitate salutis non tenentur parentibus, qui eidem adversantur, obsequi. Pari ratione si unus parentum, etiam sola mater, velit infantem non utentem ratione baptizari; licebit, etiamsi alius obsistat: nam utriusque commisit Deus infantium curam, et in necessariis ad

salutem nequit praestantius esse jus illius, qui eam impedire conatur.

3.º Haereticorum filii possunt, sane, per se loquendo, invitatis parentibus, baptizari; quia haeretici subduntur jurisdictioni Ecclesiae ratione Baptismatis. Dixi per se; si enim relinquendi essent sub potestate parentum et in periculo deserendi et profanandi fidem: tunc docent aliqui cum Suarez non esse baptizandos, donec ad usum rationis perveniant; alii, e contra probabiliter, tenent, posse etiam sub eo periculo baptizari.

ARTICULUS II.

De Baptismo adultorum.

THESIS XIX

Ad valide suscipiendum Baptismum requiritur positiva intentio: ut enim licite suscipiatur, opus est fide et proposito servandi legem Christi.

116. *Nota.* Ad validum Baptismum sufficere absentiam voluntatis contrariae docuit Cajetanus, et probabile existimarunt pauci alii AA. Verum communis et tenenda, cum D. Thoma, Suarez, Vazquez, etc., sententia est: requiri voluntatem positivam, saltem habituaalem.

1.^a Pars constat ex dictis supra (1). Confirm., Concil. Carthaginen. III, cap. 34, decrevit: «Aegrotantes si pro se responderi non possunt, cum voluntatis eorum testimonium hi qui sunt, dixerint, baptizentur.» S. Augustinus (*De Bapt.* c. 24.) «Si pro eo, qui respondere potest, alius respondeat, non itidem valet.»

117. II.^a Pars prob. 1.º Christus D. praecepit Apostolis: *Euntes in mundum universum praedicate Evangelium omni creaturae. Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit* (2). Doctrina ergo et fides praecedere debent Baptismum. Paulus ait: «*Sine fide impossibile est placere Deo. Credere enim oportet, accedentem ad Deum* (3).» Et Philippus Eunuchus dicenti: *Ecce aqua, quid prohibet me baptizari*, respondit: *Si credis ex toto corde, licet.*

(1) Disq. I, *De sacram. in gen.* Thes. XVIII, n. 156. — (2) *Marc.* XVI, 15, 16. — (3) *Hebr.* XI, 6.

2.º Vide supra (1) PP. aliquorum testimonia, praesertim S. Basilii et Justinii. Deinde nomen illud Baptismi, a Patribus usitatum, rem hanc declarat, vocatur enim *Signaculum fidei*.

118. Requirit quoque propositum legem christianam servandi, jure docent D. Thomas, Suarez, et ceteri AA. communiter. Nam 1.º Christus explicite praecepit: *Docentes eos servare omnia, quaecumque mandavi vobis* (2).»

2.º S. Justinus etiam id testatur (3): «Quicumque crediderint vera esse, quae a nobis docentur et dicuntur, seque ita vivere »posse promiserint... eo ducuntur a nobis ubi aqua est, et regenerantur.» Et S. Ambrosius (4) alloquens recens baptizatos, ait: «Repeto quid interrogatus sis, recognosce quid responderis. Renuntiasti diabolo et operibus ejus, mundo et luxuriae ejus »ac voluptatibus. Tenetur vox tua, non in tumultu mortuorum, sed »in libro viventium.»

3.º Confirmari potest ex lege Circumcisionis, cujus locum tenet Baptismus (5); ait enim Paulus: *Testificor omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est universae legis faciendae*. Ergo similiter, qui Baptismum suscipit, paratus sit oportet ad legis christianae mandata omnia servanda.

119. Obj. 1.º Paulus legem christianam vocat *Legem fidei*, et quidem exclusive: ergo suscipiens Baptismum ad solam obligatur fidem. *Ant. prob. Ubi est ergo gloriatio tua? Exclusa est. Per quam legem? Factorum? Non; sed per legem fidei* (6).

Resp. Dist. *ant.* et explico Apostoli verba: vocat *legem fidei*, et excludit *legem factorum*, ut significet excellentiam fidei in Christum, supra *Legem Mosaycam*, et insufficientiam hujus ad justificandum; conc. Ut velit Apostolus solam fidem in *Lege Christi* sufficere; nego *ant.*

Simili modo vocatur *Lex Christi Lex libertatis*; non quia ad nulla obliget mandata, sed quia a *Lege Veteri* liberavit, et concupiscentiae dominatu.

Inst. *Estis salvati per fidem, non ex operibus* (7).»

Resp. Distinguo: *Non ex operibus*, id est, non ex virtute *Legis Mosaycae*; conc. Absque ulla bonorum operum obligatione; nego.

(1) Thess. VII, n. 40.—(2) Matth. XXVIII, 20.—(3) Apolog. I, n. 61.—(4) *De myster.* c. 2.—(5) Gal. V, 3.—(6) Rom. III, 27.—(7) Ephes. II, 8, 9.

THESIS XI

Adultis peccatoribus necessaria est ad licitam Baptismi susceptionem contritio, seu dolor de peccatis.

120. Nota. Non requirit poenitentiae dolorem in eo qui baptizatur, sentiunt aliqui AA. cum Cajetano: vera tamen et communis est nostra sententia, imo et certa.

Prob. 1.º Tridentinum docet (1): «Movenitur adversus peccata per odium aliquod et detestationem, hoc est, per eam poenitentiam quam ante Baptismum agi oportet.» Et alibi: «Fuit autem »quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic contritionis motus necessarius.»

2.º S. Petrus interrogantibus Judaeis: *Quid faciemus, viri fratres?* (2), respondit: «*Poenitentiam agite, et baptizetur unusquisque vestrum in remissionem peccatorum:*» poenitentia ergo praecedat Baptismum oportet.

121. 3.º Augustinus (3). «Omnis qui jam arbiter voluntatis suae constitutus est, cum accedit ad sacramenta fidelium, nisi eum poeniteat vitae veteris, novam non poterit inchoare. Ab hac »poenitentia, cum baptizantur, soli parvuli sunt immunes.» Vide alios Patres apud Suarezium et Vazquezium.

122. Obj. 1.º Gregorius Naz., ut supra (4) diximus, ait: Purgationem Baptismi esse labore vacuum; ergo poenitentiae dolor non est necessarius.

Resp. Dist. *ant.* Quatenus poenae peccatis debitae remittuntur, neque opus est imponere baptizato poenitentias satisfactorias; conc. Esse labore vacuum, seu, sine detestatione peccatorum; nego *ant.* et *conseq.*

Obj. 2.º Qui vult suscipere Baptismum, vult etiam virtualiter peccata deleri. Sed qui vult deleri peccata, ea detestatur, seu poenitet eum de peccatis. Ergo non alio opus est dolore, quam velle Baptismum suscipere.

Resp. Dist. *maj.* Vult peccata deleri, voluntate excludente omnem affectum peccandi; nego. Vult deleri, ea voluntate quae non excludit omnem peccandi affectum; conc. *maj.* Similiter distinguo *minorem*, et nego *conseq.*

Nam aliud est permanentia peccati, aliud ejus perpetratio, seu

(1) Sess. VI, c. 6, et Sess. XIII, c. 4.—(2) Act. II, 37, 38.—(3) Serm. 354, c. 2; (Migne) t. 5.—(4) Th. III, n. 17.

existentia: sicuti differunt duratio domus, et ejusdem aedificatio. Quemadmodum ergo qui domum destruit, non ideo poenitet, seu detestatur eam fuisse aedificatam; ita qui Baptismum suscipit et vult virtualiter, vel formaliter, deleri peccata, non ideo detestatur, ut oportet, se peccasse.

SCHOLION

123. Quaeri etiam solet, utrum dolor, quo adulti ad Baptismum disponuntur, debeat perfectae esse contritionis; vel sufficiat imperfecta contritio, quae attritio appellatur?

Aliqui AA. cum Petro de Soto, O. P., censent necessariam esse perfectam contritionem: communis et tenenda sententia docet, e contra, sufficere attritionem. Verum de hac re fusius, Deo favente, in tract. de *Poenitentia*: cum enim haec laboriosior existat, quam Baptismus; si ad illam non requiritur contritio, neque ad hunc necessaria erit. Praeterea, ut diximus supra (1), ad sacramenta mortuorum non requiritur status gratiae: ergo neque dispositio justificativa, scilicet, contritio perfecta.

(1) Disquis. I. *De sacram. in gen.* Thes. XX, n. 162.

DISQUISITIO III.

De Sacramento Confirmationis.

PROOEMIUM.

Divinum hoc describens Paulus Sacramentum, ordine quidem secundum, sed descensione Spiritus Sancti, qui per illud nobis donatur, insignitum et consecratum, dixit (1):

Qui autem confirmat nos vobiscum in Christo, et qui unxit nos Deus: qui et signavit nos, et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris.

Ambrosius autem recens baptizatos et Confirmatione signatos adhortans, agebat (2): «Post haec utique ascendisti ad Sacerdotem (e fonte Baptismatis): considera quid sequutum sit. Nonne illud quod ait David: *Sicut unguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aaron?*... Unde Dominus Jesus et ipse invitatus tantae studio charitatis, pulchritudine decoris et gratiae: quod nulla jam in ablutis delicta sorderent, dicit ad Ecclesiam: *Pone me ut signaculum in cor tuum, ut signaculum in brachium tuum; hoc est: decora es, proxima mea, toto formosa es; nihil tibi deest. Pone me ut signaculum in cor tuum;* quo fides tua pleno fulgeat Sacramento. Opera quoque tua luceant et imaginem Dei praeferant, ad cujus imaginem facta es. Charitas tua nulla persecutione minuat, quam multa aqua excludere, flumina undare non possint. Unde repete quia accepisti Signaculum spirituale, Spiritum sapientiae et intellectus, Spiritum consilii atque virtutis, Spiritum sancti timoris; et serva quod accepisti. Signavit te Pater, confirmavit te Christus Dominus; et dedit pignus Spiritus in cordibus tuis, sicut *Apostolica* lectione didicisti.

PARTITIO GENERALIS.

CAPUT I. De sacrae Confirmationis existentia et effectibus.

— II. De natura Confirmationis.

— III. De ministro et subjecto Confirmationis.

APPENDIX. De Spiritu Sancti donis.

(1) II Cor. I, 21, 22.—(2) *De Myst.* c. 6 et 7. Spiritum cognitionis atque pietatis.